

pyka_

Cadw
pyka_lens: treftadaeth digidol
Mawrth 2019

pyka_lens: treftadaeth digidol
cynnwys y arweinlyfr

Cyflwyniad y arweinlyr.

Cyflwyniad i _lens.

Ymgysylltu â safle.

Rhannu allbynnau creadigol.

Arts Award Discover.

pyka_lens: treftadaeth digidol

cyflwyniad y teithlyfr

Croeso i'r **arweinlyfr treftadaeth digidol pyka_lens**.

Mae **pyka** wedi bod yn gweithio mewn partneriaeth gyda **Cadw** i datblygu ffordd newydd a chyffrous i bobl i ymygyslltu yn digidol â safleoedd treftadaeth ar draws Cymru..

Credwn fod mwy i leoliad na'r hyn a welwch.

Fel rhan o'r cydweithrediaid hwn rydym wedi gwethio ochr yn ochr â amrywiaeth eang o unigolion o wahanol gefndiroedd, i helpu ni datgelu haenau dyfnach o ymgysylltu o fewn lleoliadau hanesyddol Cadw. Yr ymrwymiadau hyn wedi helpu ni i cydnabod yr agweddau gwerthfawr safle hanesyddol efallai na fydd ymwelydd nodweddiadol yn darganfod ar eu telerau eu hunain: "Beth allwch chi ei weld? Beth allwch chi ei glywed? Beth allwch chi ei deimlo? Beth allwch chi ei ddychmygu?"

Mewn ymateb i'r ymchwil hon, mae **pyka** wedi cwblhau datblygiad offeryn creadigol digidol newydd sy'n canolbwyntio ar yr haenau amlsynhwyrdd, ac yn helpu pobl i edrych yn ddyfnach i'r amgylchedd o'u cwmpas. Nod yr arweinlyfr hon yw i darparu chi â proses ymgysylltu gyfoethog ac ystyrlon a fydd yn galluogi chi i ufachu y potential yr offeryn digidol newydd hwn, ac archwilio safleoedd treftadaeth Cymru mewn ffordd ysbrydoledig ac ysgogol, ar draws ystod eang o gyd-destunau.

pyka_lens: treftadaeth digidol
cynnwys y arweinlyfr

Cyflwyniad y arweinlyr.

Cyflwyniad i _lens.

Ymgysylltu â safle.

Rhannu allbynnau creadigol.

Arts Award Discover.

pyka_lens: treftadaeth digidol

cyflwyniad i _lens

Mae **pyka_lens** yn offeryn digidol am ddim ar gyfer iPad, sy'n rhoi cyfle i bobl i ymgysylltu yn greadigol â'u amgylchoedd trwy creadigrwydd amlgyfrwng. Anogir defnyddwyr i ystyried ac archwilio yr agweddau gweledol, testunol a sonig o'u cwmpas a cipio cynnwys i gerfio eu 'moment' digidol rhyngweithiol eu hunain, yn gweithredu fel dehongliadau artistig o leoliadau hanesyddol y maent wedi'u harchwilio'n gorfforol.

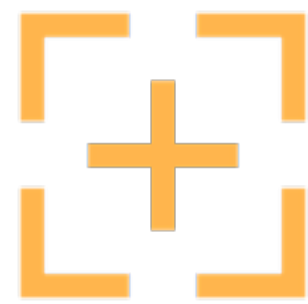
Mae'r app yn cynnwys 2 modd profiad craidd : **Creu** ac **Archwilio**.

Yn **Creu**, fydd defnyddwyr yn gallu dal cynnwys cyfryngau cymysg (delweddau, sain, testun) wrth iddynt yn archwilio eu hamgylched yn gorfforol, gan arwain at y creadigaeth creu eu moment clyweledol eu hunain. **Archwilio** yn caniatáu defnyddwyr rhyngweithio â momentau trwy lyfrgell gynyddol o gynnwys rhyngweithiol, wedi creu wedi'i greu a gyflwyno gan eu hunain neu gan defnyddwyr eraill yr app

Mae **pyka_lens** mae'n cynnwys opsiynau **cymraeg** a **saesneg** mewn ymdrech ymwybodol i gefnogi ymgysylltiad dwyieithog ar draws safleoedd hanesyddol Cadw.

pyka_lens

CIPIO A TRANSNEWID

Cipio delweddau, synau, a thestun wrth ddatgelu haenau dyfnach o'ch amgylch.

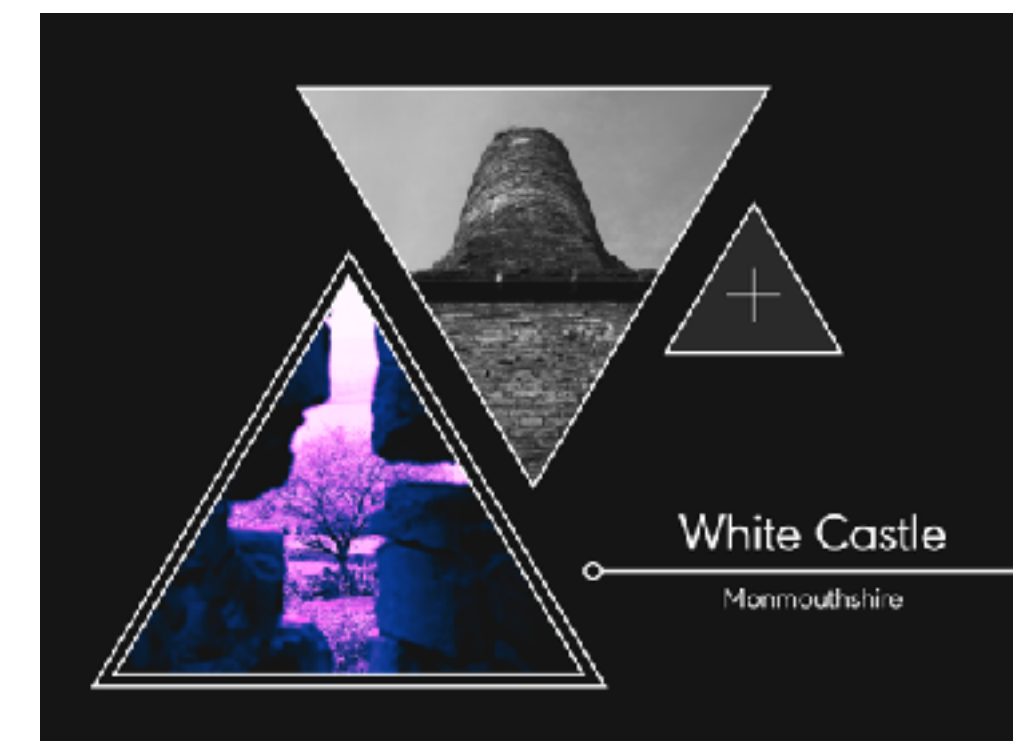
CIPIO MOMENTAU

Trefnu a cerflunio eich cynnwys creadigol mewn i 'moments' digidol rhyngweithiol

RHANU A PORWCH

Rhanu eich momentau a cael mynediad i eraill o lyfrgell gynyddol o brofiadau digidol rhyngweithiol

pyka_lens: treftadaeth digidol
cynnwys y arweinlyfr

Cyflwyniad y arweinlyr.

Cyflwyniad i _lens.

Ymgysylltu â safle.

Rhannu allbynnau creadigol.

Arts Award Discover.

pyka_lens: treftadaeth digidol ymgysylltu gyda safle.

Adran ganlynol y arweinyfr hwn yn ymroddiedig i darparu defnyddwyr **pyka_lens** gyda proses ymgysylltu ystyrlon i uchafu rhyngweithiadau creadigol ac artistig gyda safleoedd treftadaeth.

Y broses ymgysylltu hon ddim yn siarad am unrhyw un safle penodol, gan ei fod wedi gynllunio i weithio yn unrhyw un o safleoedd Cadw wedi lleoli ar draws cymru

Gellir defnyddio'r ymgysylltiad canlynol ar draws amrywiaeth o gyd-destunau, gan gynnwys:

- **twristiaeth** (unigol/annibynnol, neu yn grŵp)
- **addysg** (ysgolion prif ffrwd, addysg gartref)
- **ADY** (anghenion dysgu ychwanegol)

Y proses ymgysylltu wedi'i rannu i mewn i 3 cyfnodau allweddol: **archwilio**, **cipio**, a **creu**. sicrhewch eich bod yn ymgysylltu â'r app cyn ymweld safle a symyd ymlaen gyda y fframwaith ymgysylltu amlinellwyd yn yr adran hon o'r arweinyfr

pyka_lens: treftadaeth digidol

cam 1: archwilio

Yn ystod cam cyntaf y broses ymgysylltu, cynghorir chi i archwilio'r safle heb defnyddio **pyka_lens**. Rhwch eich dyfais i ffwrdd a cymerwch y cyfle i archwilio eich amgylchedd amgylchynol i fwrdd o'r sgrin - rydych chi ar fin cymryd eich hun ar daith.

Pwrrpas y cam **archwilio** yw rhoi cyfle i chi'ch hun y cyfle i ddod yn gyfarwydd gyda'r safle rydych yn ymweld, a meddylwch am yr agweddau synhwyrdd amrywiol y lleoliad. Wrth archwilio, gofalu eich bod yn meddwl am yr hyn gallwch ei weld, yr hyn y gallwch ei glywed, yr hyn y gallwch ei gyffwrdd, a sut mae'r amgylchedd yn gwneud i chi deimlo.

Wrth i chi symyd o gwmpas y safle, ceisiwch edrych y tu hwnt i'r 'tirnodau cerdyn post'. Mae hyn yn golygu'r marciau tir a'r golygfeydd y mae'r safle yn adnabyddus am. Ar bob cyfrif, cadwch y rhain mewn cof, ond mae llawer mwy i bob safle na'r hyn y mae pobl fel arfer yn dod i'w weld. Gyda hyn mewn meddwl, ewch am dro a gwmpas y safle a gnewch yn siwr rydych yn ymweld a unrhyw ardaloedd y gallwch gael mynediad atynt yn ddiogel. Pan fyddwch mewn ardal sydd o ddiddordeb i chi, dylech ystyried y mathau canlynol o arsylwi i sicrhau eich bod yn ymgysylltu â'r safle ar sawl lefel:

- y pellter (e.e. y golygfeydd eang, yr amgylcheddau cyfagos, y bywyd gwyllt)
- yr agos (e.e. tirnodau safle, strwythurau, waliau, gwrthrychau a.y.b)
- yr agosaf (e.e. deunyddiau, arwynebau, gweadau)

Beth all wneud i chi weld a chlywed ar bob un o'r lefelau hyn? Sut mae'n gwneud i chi deimlo? Gnewch nodyn o'r hyn rydych chi wedi'i ddarganfod. Pan fyddwch chi'n teimlo eich bod wedi cydnabod cymaint o agweddau â phosibl, gallwch symud ymlaen

Ailadroddwch y broses hon gwpl o weithiau, ymweld â gwahanol ardaloedd ar y safle.

Ar ôl i chi wneud hyn byddwch wedi cydnabod llawer o wahanol agweddau ar y safle ar sawl lefel wahanol, yn rhychwantu'r synhwyrâu.

Ar ôl i chi deimlo eich bod wedi archwilio'r safle'n llawn, Dylech ddychwelyd i ble y dechreuoch y cam hwn o'r broses ymgysylltu, yn barod ar gyfer cam 2.

pyka_lens: treftadaeth digidol

cam 2: cipio

Ar gyfer yr ail gam, rydych yn mynd i ddefnyddio **modd cipio** o fewn **pyka_lens**. cymerwch eich dyfais a llwythwch yr ap i fyny. I gael mynediad i **modd cipio** o'r brif ddewislen, dewiswch y modd **creu** yn gyntaf, ac yna yn y ddewislen ganlynol, dewis **modd cipio**.

y tro cyntaf y byddwch yn defnyddio **modd cipio** byddwch yn cael canllaw cam wrth cam o'r broses gipio. Ar ôl i chi ddechrau bydd yr app yn eich annog i ddod o hyd i un o'r meysydd diddordeb gwnaethoch chi eu darganfod yng ngham cyntaf y broses ymgysylltu. Dychwelwch i un o'r meysydd a nodwyd gennych yn gynharach a symud ymlaen gyda'r broses cipio yn-yr-app.

Yn gyntaf, fydd yr app yn anog chi i dal delweddau yn yr ardal yn eich lleoliad presennol. defnyddiwch yr cyfarwyddiadau ar y sgrînto cymryd y lluniau. Ar ôl i chi ddal llun, gallwch nawr barhau i dynnu lluniau yn yr ardal hon, neu symyd ymlaen i dal y broses nesaf.

Nesaf cewch eich annog i ddal sain. Mynd at unrhyw ffynonellau sain yr hoffech eu cofnodi, a defnyddio cyfarwyddiadau ar-y-sgrîn i gofnodi eich sain. Gallai'r rhain fod yn seiniau achlysurol sy'n digwydd yn naturiol ar y

safle, neu synau y gallwch chi eu gwneud eich hun (traed, adlais lleisiau a.y.b)

Yn olaf, bydd yr app yn eich annog i ddatgelu a chwilio am eiriau o fewn yr amgylchedd o'ch cwmpas. edrychwch drwy gamera'r ddyfais unwaith eto, a bydd geiriau yn ymddangos o fewn cilfachau tywyll y safle (mewn corneli tywyll, mewn cysgodion, ar weadau tywyll a.y.b) myfyrio ar y delweddau a'r synau yr ydych wedi'u cofnodi hyd yn hyn, yn ogystal â'ch dehongliad eich hun o naws y safle, gafaelwch unrhyw eiriau yr ydych chi'n teimlo sy'n adlewyrchu eich dehongliad eich hun o'ch amgylchedd. Sicrhewch eich bod yn symud o gwmpas ac yn archwilio'ch amgylchedd yn gorfforol er mwyn creu mwy eiriau i dewis ar y sgrîn.

Ar ôl i chi fynd drwy'r tri cham cipio hyn, gallwch ddychwelyd i unrhyw un o'r 3 offeryn cipio yr hoffech eu defnyddio eto, neu, os ydych chi'n hapus â'r hyn yr ydych wedi'i cipio yn y maes hwn, gorffen y sesiwn gipio, symud ymlaen at y maes o diddordeb nesaf y hoffech chi ailymweld a, a dechrau sesiwn cipio arall. Ailadroddwch y cam cyfan hwn bob tro y byddwch yn ymweld ag ardal amlwg newydd o'r safle.

pyka_lens: treftadaeth digidol

cam 3: creu

Nawr eich bod yn barod am trydydd a cham olaf y broses ymgysylltu. Ar gyfer y cyfnod creu, byddwch yn mynd yn ôl at y cynnwys yr ydych wedi'i gipio yn y cyfnod blaenorol, a dechrau gweithio'n greadigol gyda'r cyfryngau hyn er mwyn creu eich momentau digidol rhyngweithiol eich hun.

Gellir cwblhau'r cam olaf hwn o'r broses ymgysylltu naill ai ar y safle yr ydych wedi bod yn ei archwilio, neu i ffwrdd o'r safle yn eich amser eich hun. Fodd bynnag, am yr ysbrydoliaeth greadigol fwyaf, rydym yn argymhell bod y trydydd cam hwn yn cael ei gwblhau ar y safle.

Yn gyntaf, dod o hyd i ardal dawel/cysgodol i fyfyrto. Nawr rydych chi'n mynd i archwilio'r cynnwys yr ydych wedi'i cipio. I wneud hyn mae angen i chi fynd i **Modd curad**. Yma fe welwch bob un o'ch sesiynau cipio, cyflwyno i chi fel momentau. Mae pob moment yn gasgliad o ddelweddau, synau, a thestun rydych chi wedi'u cofnodi ym mhob un o'r ardaloedd y gwnaethoch ymweld â hwy yn ystod cam 2. Dewiswch un o'r eiliadau hyn i fynd i mewn i'r **golygydd moment**. Yn y **golygydd moment** gallwch chi olygu a thrin y cynnwys rydych chi wedi'i cipio. I olygu pob darn o gyfryngau, dewiswch o un o 4 opsiwn yn y bar dewislen ar yr ochr dde: **delwedd**, **sain**, **geiriau** a **mynegiant**.

- **delwedd** - yma gallwch liwio, cyferbynnu a gludo eich ffotograffiaeth i greu gweithiau celf gweledol newydd trawiadol.
- **geiriau** - yma gallwch ychwanegu a gosod eich geiriau rydych wedi dal yn eich cyfansoddiad gweledol, er mwyn gwau naratif a ystyr dyfnach.
- **sounds** - yma gallwch drefnu a phrosesu eich sain wedi'i ddal gydag effeithiau i adlewyrchu naws eich cyfansoddiad gweledol
- **mynegiant** - yma gallwch ychwanegu mynegiadau rhyngweithiol at elfennau gweledol eich moment er mwyn dod ag ef yn fyw.

Wrth i chi weithio drwy'r **golygydd moment**, byddwch yn dod â'ch holl gyfryngau at ei gilydd, gan arwain at greu moment digidol - cerdyn post clyweledol rhyngweithiol sy'n cynrychioli'r gofod archwiliwyd a'ch ymateb unigryw i'r lleoliad. Ar ôl i chi orffen curadu'ch moment, gadewch y **golygydd moment** i arbed eich cynnydd. Gallwch ddychwelyd i barhau i olygu'r foment hon o'r ddewislen **modd curad**.

Ailadroddwch y cam hwn ar gyfer pob 'moment' a grëwyd yn ystod y cyfnod cipio blaenorol er mwyn curadio yn artistig y holl eiliadau a gynhyrchwyd gennych yn wrth archwilio'ch safle.

pyka_lens: treftadaeth digidol

awgrymiadau gorau y ceidwaid Cadw ar gyfer archwilio

John Sherlock.
Castell Caernarfon

"Wrth ymgysylltu â chastell Caernarfon gallai ymwelydd gofleidio'r cymdeithasau brenhinol sy'n gwneud castell Caernarfon yn unigryw yng Nghymru, er enghraifft *gweadau'r dais llechi*, a thrwy gyffwrdd, rydych chi'n cyrraedd yn ôl i'r gorffennol"

Sheena Williams.
Plas Mawr.

"Mae plas mawr yn doreithiog gyda weadau gwahanol o waith plastr addurniadol i gerfiadau pren godidog. Edrychwch ar *graffiti elizabethan* yn y gegin; *marciau'r wrach* a *gwydr coch* yn y siambr goch; a'r *caryatidau anarferol* yn y neuadd "

Annette Wells.
Castell Chepstow.

"Wrth chwilio am synau, gwrandewch am y *gwynt* a all yn sicr chwythu o amgylch y castell. Gall chwipio'r *dail a changhennau'r* goeden ywen yn y beili uchaf. Mae'r castell hefyd yn cartref *coluddion*, *gwyllanod a brain*, a mae pob un ohonynt yn hoffi i'w presenoldeb gael ei glywed!"

Stephen Mitchell-Cox.
St David's Bishops Palace.

"Mae yna grisiau troellog a fydd yn mynd â chi i'r brig lle cewch *olygfa syfrdanol* ar draws y palas a'r eglwys gadeiriol. Mae'r llawr a adferwyd yn rhoi *gwead pren* gwych i chi ei gipio hefyd, yn ogystal â'r *acwsteg yn y tŵr* yn wahanol i'r cromenni neu'r ystafelloedd agored mawr

Jim Fanning.
Raglan Castle.

Ar y gorwel, eisteddwch y Sugarloaf a'r Bloreng, mynyddoedd eiconig y gornel hon o gymru. Ar wahanol adegau o'r flwyddyn, bydd gan y caeau sy'n agosach at y castell gnydau amrywiol, gan gynnwys rhai i'r gogledd-ddwyrain sydd weithiau'n dod yn *fôr o las* wrth i'r planhigion had llin flodeuo.

pyka_lens: treftadaeth digidol
cynnwys y arweinlyfr

Cyflwyniad y arweinlyr.

Cyflwyniad i _lens.

Ymgysylltu â safle.

Rhannu allbynnau creadigol.

Arts Award Discover.

pyka_lens: treftadaeth digidol rhannu allbynnau creadigol

Mae **pyka_lens** hefyd yn cynnwys **modd archwilio** lle gall defnyddwyr bori a rhyngweithio ag unrhyw momentau digidol sydd wedi'u curadu a'u cyflwyno i'r llyfrgell fyd-eang gan ddefnyddwyr eraill yr app.

Gallwch gyflwyno eich momentau rhyngweithiol gorffenedig i'r llyfrgell o'r ddewislen **modd curad**. I gyflwyno un o'ch momentau gorffenedig, tapio i ddewis eiliad, ac yna pwyswch y botwm cyflwyno (gweler y delweddau ar y dde). Os nad ydych wedi gwneud hynny eisoes, yna fe'ch anogir i enwi a gosod lleoliad daearyddol eich 'moment' wedi'i golygu. Ar ôl i chi wneud hyn, bydd eich gwaith yn cael ei ddosbarthu i'r llyfrgell momentau yn y **modd archwilio**, lle bydd defnyddwyr eraill yr app wedyn gallu cyrchu a phrofi eich gwaith ar dyfais eu hunain.

I rhyngweithio ag moments a grëwyd gan ddefnyddwyr eraill, yn syml, ewch ati i **modd archwilio** o'r brif ddewislen mewn **pyka_lens** a ddechrech bori a chwilio trwy lyfrgelloedd sy'n tyfu o eiliadau rhyngweithiol. mae'r llyfrgell ar-lein hon yn fan arddangos digidol sy'n rhoi cyfle i bawb gyflwyno eu dehongliad digidol unigryw eu hunain o'r lleoliadau hanesyddol y maent wedi ymweld i chymuned ddigidol ehangach.

pyka_lens: treftadaeth digidol
cynnwys y arweinlyfr

Cyflwyniad y arweinlyr.

Cyflwyniad i _lens.

Ymgysylltu â safle.

Rhannu allbynnau creadigol.

Arts Award Discover.

pyka_lens: treftadaeth digidol

cyrhaeddiad arts award discover

mae **pyka_lens** a'r broses hwyluso a amlinellir yn y canllaw hwn yn ddull perffaith o gyflwyno unigolion ifanc i's Arts Award, trwy'r dyfarniad **Discover** lefel mynediad. Mae'r dadansoddiad canlynol yn rhoi arweiniad ar y 3 cham gwahanol y mae'n rhaid i unigolion ifanc eu cymryd i gwblhau'r broses yr Arts Award Discover gan defnyddio **pyka_lens**:

RHAN 1 - CYMRYD RHAN MEWN GWEITHGAREDDAU CREADIGOL

Bydd y cyfranogwyr yn archwilio safle treftadaeth o'u dewis. Drwy ddilyn y broses hwyluso a amlinellir yn y arweinlyfr hwn, bydd defnyddwyr yn dal amlgyfrwng, ac yn trefnu ac yn curadu eu eiliadau digidol rhyngweithiol eu hunain gan ddefnyddio platfform **pyka_lens**.

RHAN 2 - YMCHWILIO ARLUNYDD A'U GWAITH

Yn dilyn ymlaen o'r prosesau creadigol hyn, byddai'r cyfranogwyr yn cael eu hannog i ymchwilio i arlunydd sy'n gysylltiedig ag un o'r prosesau creadigol a brofwyd wrth greu eu momentau clyweledol rhyngweithiol yn **_lens**. Gallai hyn fod yn ffotograffydd, yn awdur creadigol neu'n artist sain. Bydd cyfranogwyr yn cael eu hannog i edrych ar waith un o'r mathau hyn o

weithwyr proffesiynol creadigol a dechrau datblygu eu dealltwriaeth o'r ddisgyblaeth greadigol benodol.

RHAN 3 - RHANU EU DARGANFYDDIADAU CELFYDDYDOL

Yna byddai'r cyfranogwyr yn rhannu eu bydoedd stori rhyngweithiol gorffenedig gyda'u cyfoedion, ynghyd â chofnod celf sy'n dangos y cysylltiadau y maent wedi'u gwneud rhwng artistiaid presennol a'r sgiliau creadigol y maent wedi'u datblygu wrth ddefnyddio **_lens**. Gan ddefnyddio **modd archwilio** mewn **pyka_lens**, bydd cyfranogwyr yn gallu rhannu eu gwaith nid yn unig gyda'u cyfoedion, ond hefyd gyda chymuned ddigidol ehangach.

I gloi, gellir dyfarnu tystysgrifau ar gyfer Arts Award **Discover** i unrhyw bobl ifanc sydd wedi ymgysylltu â'r broses hon. Dim **ond** unigolion sydd wedi derbyn hyfforddiant Arts Award y gellir eu dyfarnu

Am mwy o wybodaeth am Arts Award Discover, a sut gallwch chi ddod yn swyddog Arts Award, ewch i - **<https://www.artsaward.org.uk>**

pyka_lens: treftadaeth digidol am **pyka**

Mae **pyka** yn cwmni technoleg creadigol sy'n gweithio yn y celfyddydau, y cyfryngau newydd ac addysg. Rydym yn datblygu ein meddalwedd a offer digidol ein hunain ac yn eu defnyddio i ddarparu profiadau creadigol i orielau, ysgolion, amgueddfeydd, a mwy.

Dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf rydym wedi datblygu offer digidol, profiadau rhyngweithiol, a rhaglenni ymgysylltu ar gyfer Tate, The Roundhouse, Amgueddfa Cymru, Shakespeare's Globe, Cerddorfa Symffoni Llundain, Canolfan Mileniwm Cymru, Chapter, Cadw, Sŵ Caer, Opera North, a llawer mwy. Rydym hefyd wedi cyflwyno ein rhaglenni dysgu creadigol i dros 120 o ysgolion, gan ymgysylltu â dros 9000 o ddysgwyr ar hyd y ffordd.

Cwmni o Gasnewydd yw **pyka**, sy'n cyflogi dinasyddion a thrigolion yng Nghymru y mae eu sgiliau'n cwmpasu'r sbectrwm creadigol cyfan. I gael rhagor o wybodaeth ewch i - www.wearepyka.com

diolch!

pyka_

www.wearepyka.com

hello@wearepyka.com

www.facebook.com/wearepyka

[@pyka_boo](#)